'83
Vladimir
KOMAD

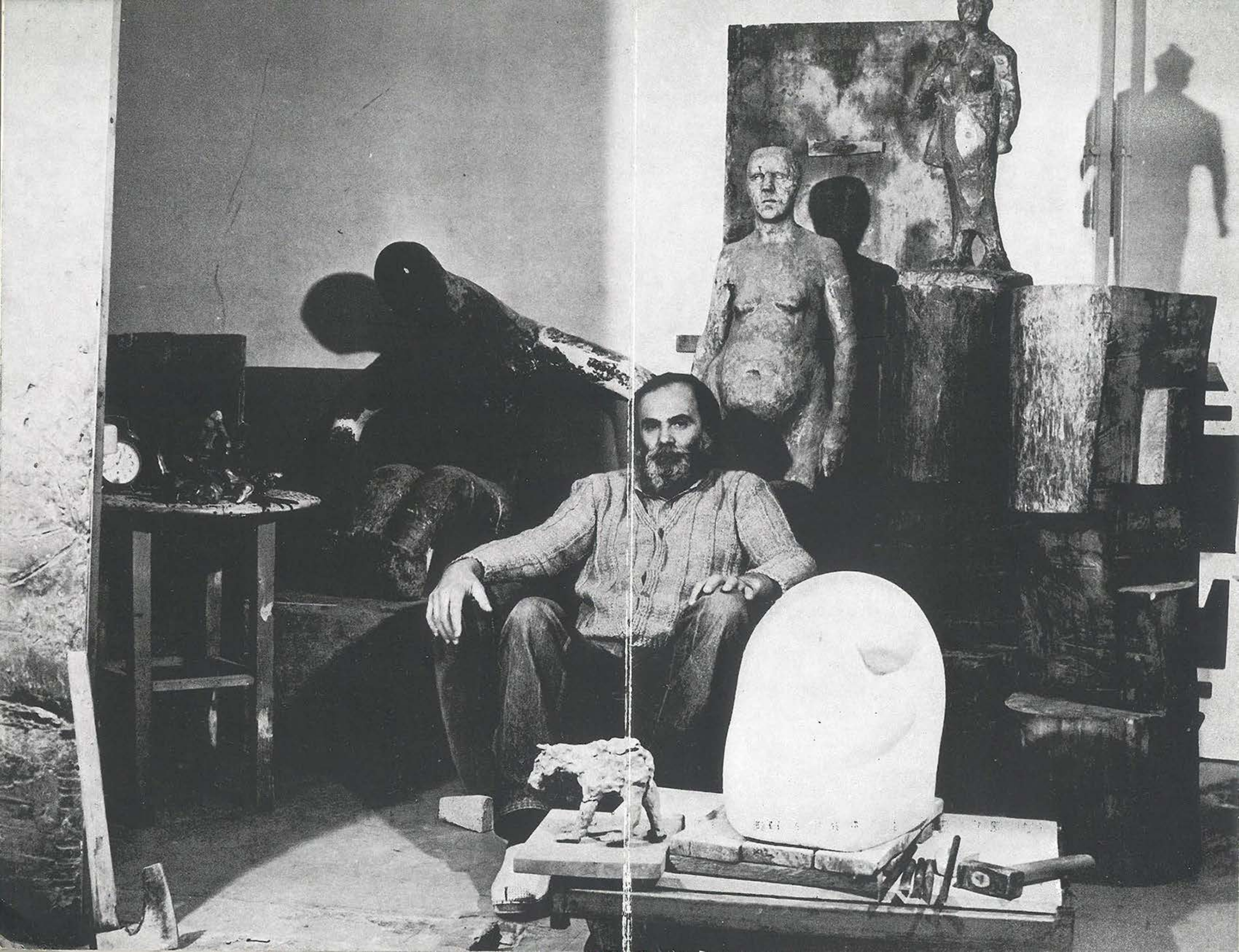

Likovna galerija
Kulturnog centra Beograda
28. II — 14. III 1983.

Vladimir Komad

Serija Savremena kretanja
Sveska br. 166

SAVET GALERIJE:
Milan Blanuša
Jelka Đulum
Dušan Marković
Aleksandar Pajvančić-Aleks
Ljiljana Popović
Dubravka Stajić
Slavoljub Vava Stanković

Izdaje: Kulturni centar Beograda
Urednik: Ljiljana Popović
Tekst: Sreto Bošnjak
Prevod: Gordana Grba
Fotografije: Dragutin Nišić
Dizajn: Mile Grozdanić
Plakat: Peđa Dragović
Štampa: Škola za ind. oblikovanje,
Beograd, Krupanjska 3
Tiraž: 500 komada

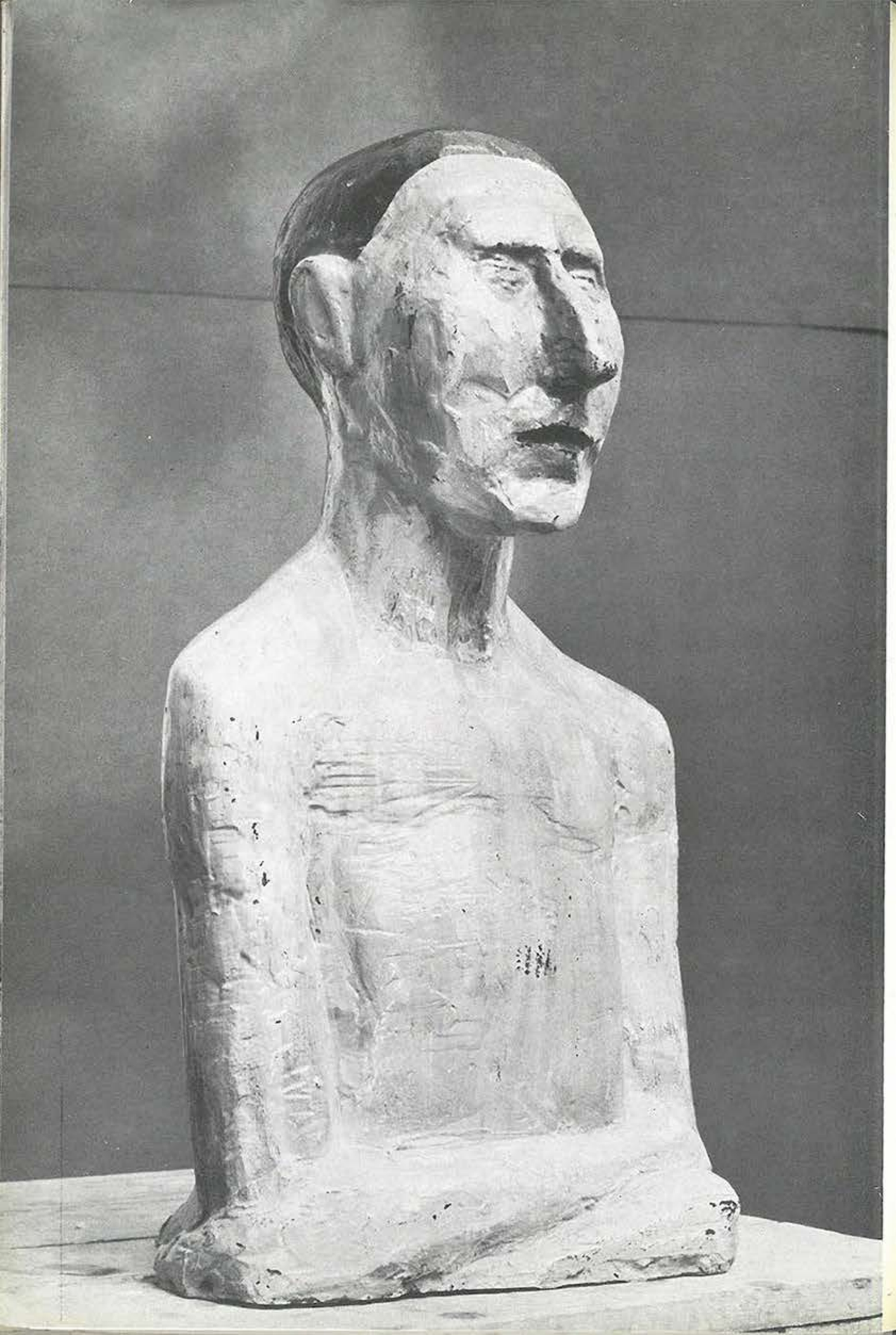

Vladimir Komad je, po nekim svojim osnovnim estetičko-koncepcijskim shvatanjima, pomalo usamljena figura ne samo u svojoj generaciji, već i u našoj današnjoj plastičnoj umetnosti u celini. On uporno i dosledno gradi svet svojih ideja na principima figuralnog izraza, u jednom post-klasičnom konceptu, verujući da je skulptorski oblik u suštini (i pre svega) plastički znak određenih subjektivnih sadržaja, ideja, doživljaja i verovanja, rođenih u sudaru između stvarnosti svesti i stvarnosti vremena u kojem se umetnička svest razvija. Zato njegova figuracija nije ni u kakvoj vezi sa vladajućim figuracijama koji su u talasima plavili naše prostore i ne poklapa se sa vremenom njihovog rađanja i trajanja.

Komad teži jedinstvu svog osećanja sveta i njegove oblikovane celovitosti, žrtvujući pokatkad tom jedinstvu osnovne karakteristike stila. To znači da ovaj skulptor nema potrebe da se oslanja na rezultate aktuelnih, pomodnih, »avangardnih« trendova uslovljenih vrtoglavom smenom odnosa stvaralačke svesti i društvene stvarnosti. U okviru prihvaćenog koncepta Komad ostaje veran figuri, pre svega zbog ubeđenja da je čovek svojom formalno-simboličkom i psihološko-socijalnom složenošću deo stvaralačke sudbine, pa samim tim i mogući izvor sadržaja stvaralačke svesti.

Međutim, Komad nije ni realista ni simbolista u standardnom smislu reči: on ne teži da vanjskom sličnošću ostvari identitet ljudskog, da prepoznatljivom formom sugeriše suštinu i pojavne oblike te suštine. Stoga i nije čudo što Komad ni u svojim portretima (koji idu u red njegovih primarnih tema) ne teži fizičkoj sličnosti i stilizaciji, već nastoji da u njima i njima sintetiše određenu umetničku ideju i ostvari jasne karakteristike autonomnih skulptorskih oblika.

Komad je u suštini ekspresionista koji duhom modernog analitičara razlaže odabrane sadržaje da bi u daljem postupku došao do sintetičkih, celovitih ideja o dramatičnim odnosima koji vladaju našim svetom. Zato njegove figure, portreti posebno, sadrže izvesnu dozu gorkog humora i groteske, u njima je više istine no lepote, više opornog doživljaja no takozvane stilske celovitosti. Međutim, Komad

VLADIMIR KOMAD is by his fundamental esthetic concepts a lonely figure both among artists of his own generation and representatives of modern plastic art in this country. Komad constructs a world of his ideas with persistence and consistency, based on figurative expression of post--clasical conception. He believes that sculpture is above all the plastic form of definite subjective content, ideas, experiences and beliefs, which originate in the conflict of artistic awareness with reality. Therefore, Komad's sculpture stands apart from the dominating trends in new figurative arts that have swept in waves over this country.

In an effort to unite his understanding of the world with form, Komad sometimes sacrifices fundamental characteristics of style. That is to say, he does not lean on current, fashionable and avant-guard trends caused by dizzying changes in the relationship between creative awareness and society. Within the chosen concept Komad is preoccupied with the human figure. He is convinced that man being destined to creativity by his formal, symbolic, psychological and social complexity, is therefore a possible source of inspiration for the creative mind.

Komad, however, is neither a realist nor a symbolist in the usual sense of these words: he does not endeavour to reveal human identity by outward similarity to the model, nor does he suggest the essence and its formal appearance by recognizable form. Consequently his portraits (which are one of his primary themes) do not emphasize physical resemblence to the model nor stylization. On the contrary, they are a synthesis of a specific artistic idea while realising the obvious characteristics of autonomous sculptural form.

In essence Komad is an expressionist with a modern analytical mind with which he disassembles chosen subjects that ripen into complex experiences, reflecting the dramatic relationships that prevail in our world. As a result, his figures, especially portraits, contain a certain dose of bitter humour and the grotesque, and we find in them more truth than beauty, more pungent experience than

zna da »model« ima svoje sadržaje, svoj karakter, svoju prošlost i sadašnjost i da je po tome provokativan za umetnika. I baš taj provokativan (ti specifični sadržaji) predstavljaju početnu ideju, inspirativno polazište u građenju vajarskih oblika, ali određuju i onaj viši stadij kreativne akcije — koncepcijsku usmerenost dela. I kada jednom krene u oblikovanje, u svet oblika koji traži izjednačenje sa svetom ideja, Komad postaje dramatičan, pun velikih nemira, ali suzdržan, pa mu forma često nosi napetost potenciranu do prskanja. U tom smislu on je dosledan svojim ranim otkrićima, s kraja sedme decenije, kada je ekspresivnim aktom »Velika žena« načeo problem odnosa oblika u funkciji celine dela i njegove autonomne vrednosti. U to vreme, povodom Komadove prve samostalne izložbe, zapisao sam između ostalog: »To je ujedno i potreba da se jaki ritmovi izraženi jakim naponima površina koje teže prostornoj razgranatosti ne pretoče u čistu arabesku ni u laku igru kontrasta, već da u ideji dobiju oslonac za autonomnost u prostoru. Nema tu ničeg dopadljivog, površnog, iscizeliranog. Iz volumena izbija neka dramatična snaga, a iz nedefinisanog odnosa tzv. zatvorene i otvorene forme izdvaja se slutnja patetičnog sukoba potencirane površine i unutarnje smirenosti«. I dalje: »Njegova skulptura nije predmet sam po sebi, simbol pokreta i agresija amorfne mase. Ona teži da spoji i izrazi dva prividno suprotna sadržaja: psihološki motiv kao primarnu provokaciju i autohtono značenje oblika kao specifičnost skulptorskog govora«.

Dug je proces sazrevanja ideje od inspirativnog početka do konačnog oblika. Komad skulpturu gradi osećanjem analogija sa životnim procesima u stalnoj težnji da konačno delo preraste u deo kontinuiteta stvaralačke svesti i njenog odnosa prema životnoj stvarnosti.

U velikim kamenim pticama Komad je pokušao da napravi dvostruki prodor: u svet stilizovane forme, smirene i dostojanstvene, ali i u svet oblika koji mogu odgovoriti svim zahtevima skulpture namenjene slobodnom prostoru.

Sreto Bošnjak

stylistic refinement. Komad is aware that the 'model' has its own content, character, past and present which challenges the artist. It is the evocation of these very factors that form the starting point and kindle inspiration for a sculpture. They also determine the higher stage of creative action — the conceptual direction of the work of art. In the world of form, Komad becomes dramatic, filled with unrest but at the same time restrained, so that his form contains tension almost to bursting point. In this sense Komad is faithful to his early discoveries of the late sixties when he opened up the problem of the ratio of form in the functioning of the whole and its autonomous value with his expressive nude 'Great Woman'. At that time, on the occasion of Komad's first one-man show I wrote the following: 'At the same time there is a need that the powerful rhythms expressed in the powerful tension of the surface which tends to branch into extended space, should not turn into pure arabesque nor into a superficial play of contrasts, but to draw support from the idea for autonomy in space. There is nothing attractive here or decorative. The volume suggests dramatic power, and the undefined relationship of so called open and closed forms comes out as a foreboding of pathetic conflic between the all-pervading surface and interior calm.' And further: 'His sculpture is not just an object for itself, a symbol of movement, the aggression of an amorphous mass. It tends to combine and express two apparent opposites: psychological motive as the primary challenge and autonomous meaning of the form as an essential feature of the expressive power of the sculpture . . .'

The ripening from the original idea at the moment of inspiration to its mature form is a long process. Komad sculptures his forms with a feeling for the workings of life, in a constant effort to create a work of art that will become part of the continual creative process.

With his big stone birds, Komad has attempted to make a double break through: into the world of stylized form — calm and dignified — and also into the world of forms which fulfill the requirements for sculptures intended for exterior spaces.

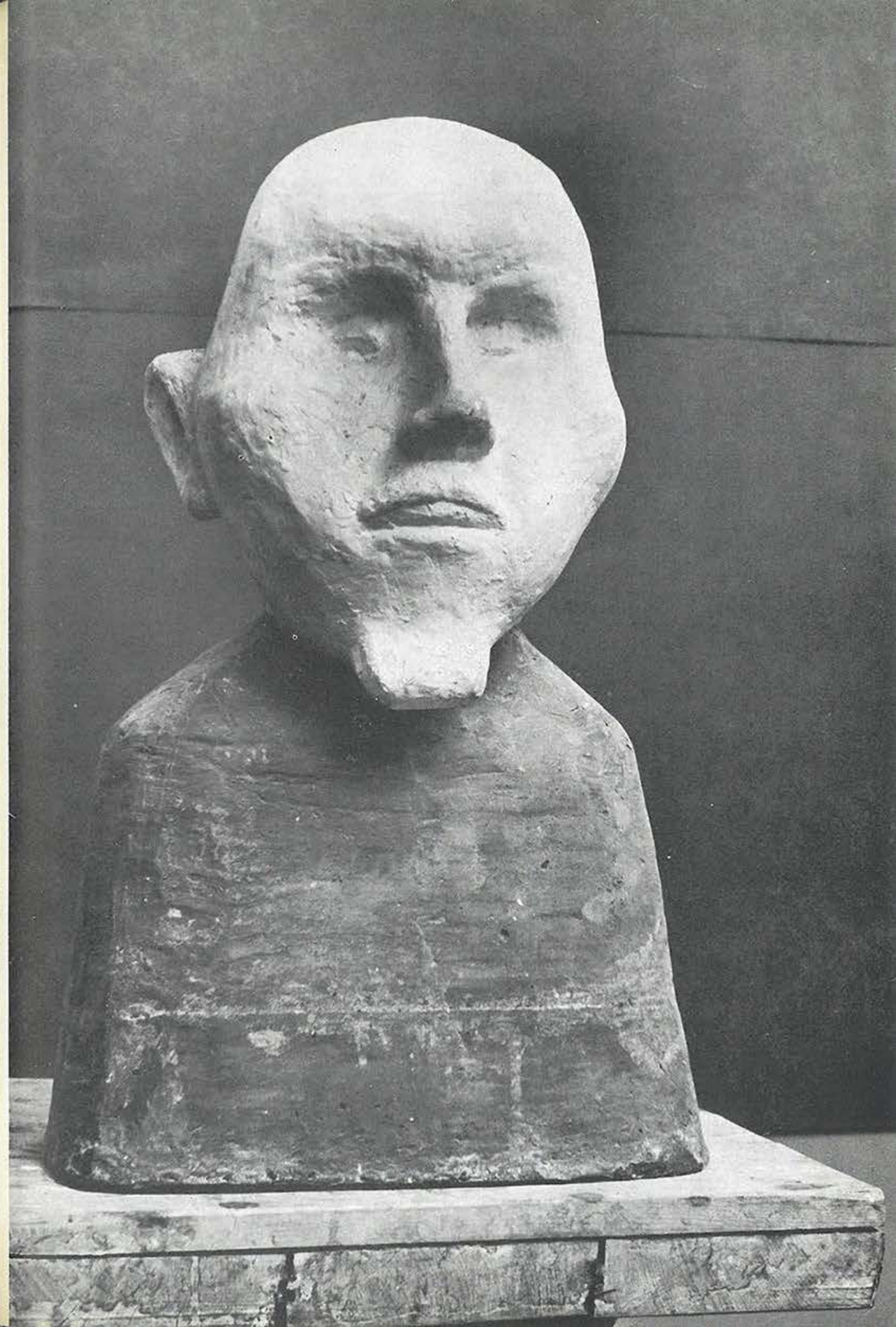

←
3, 5

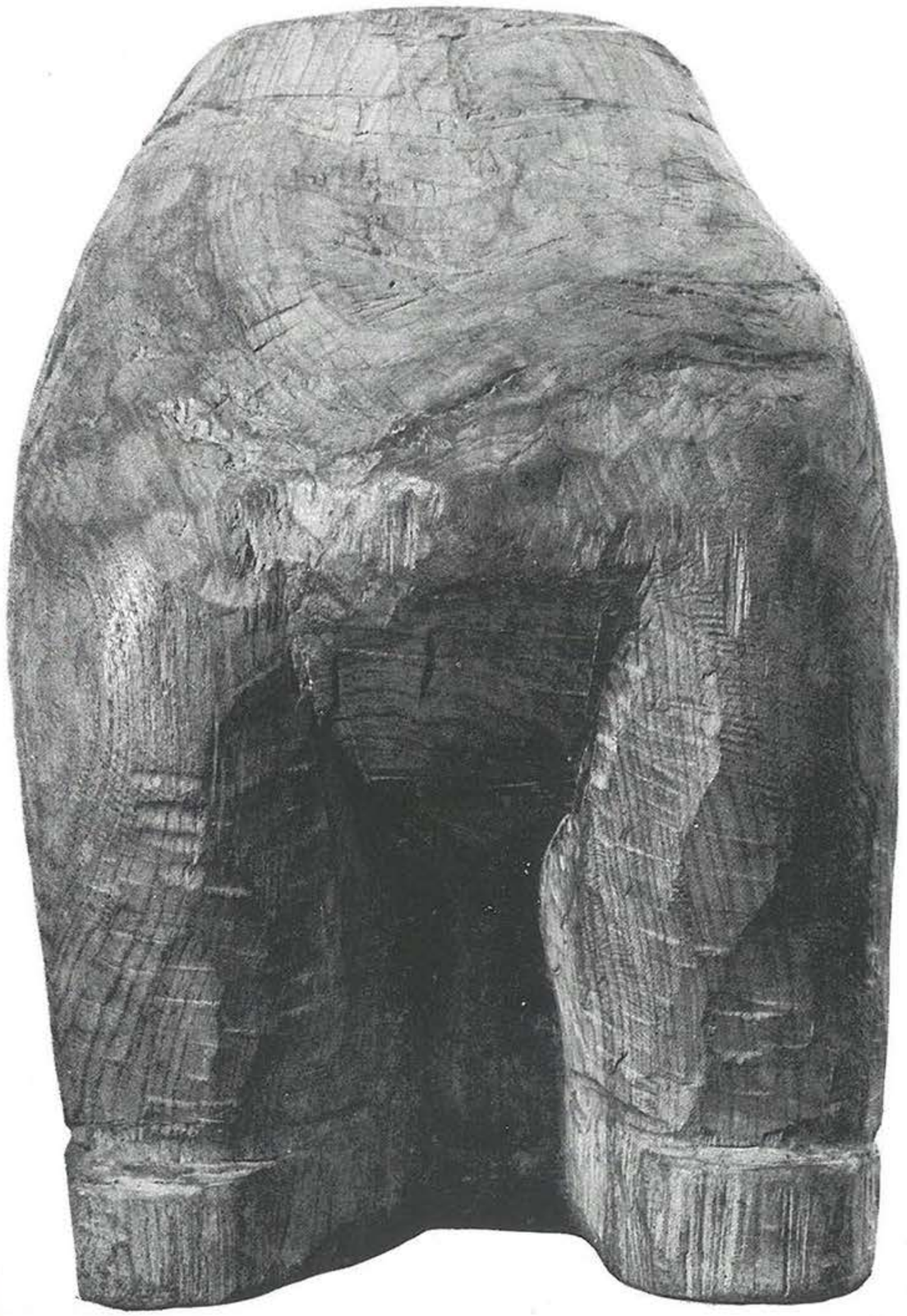

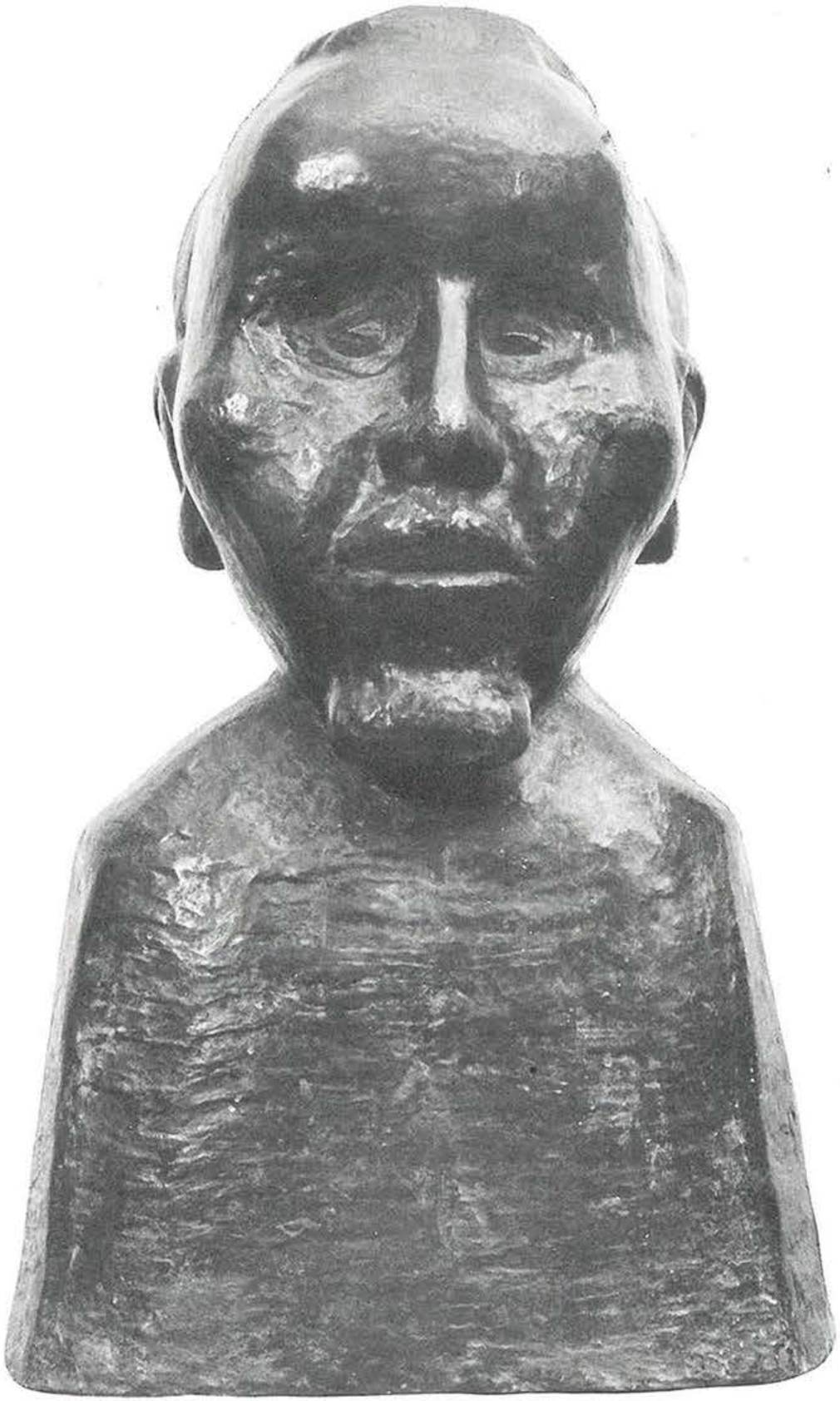

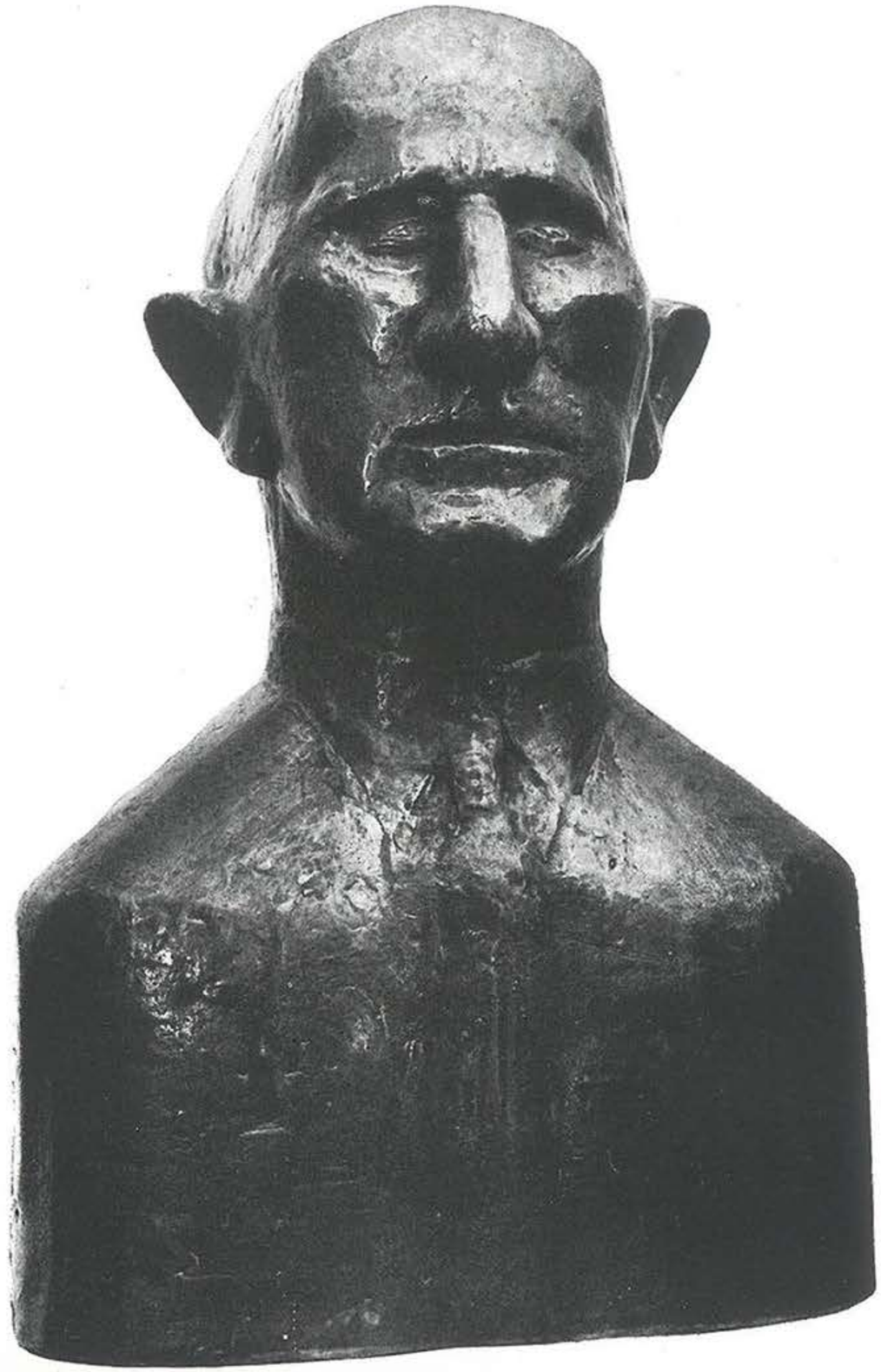

KOMAD VLADIMIR, rođen 8. marta 1938. godine u Velikom Ribaru. Akademiju za likovne umetnosti i postdiplomske studije završio u Beogradu 1971.
Član ULUS-a od 1970.
Stipendista britanske vlade 1972. na Saint Martin's School of Arts u Londonu. Radi u klasi prof. Anthony Caro.
Studijska putovanja: SSSR, Mađarska, Italija, Francuska, Engleska.
Profesor likovnih umetnosti na Pedagoškoj akademiji za vaspitanje od 1976.

SAMOSTALNE IZLOŽBE:

1972. Beograd, Galerija Kolarčevog narodnog univerziteta
1983. Beograd, Likovna galerija Kulturnog centra Beograda

GRUPNE IZLOŽBE

1968. Beograd, Grupa »Jun«, Galerija KNU
Zrenjanin, Mladi beogradski vajari, Mala generacija
1969. Subotica, Osmi likovni susret, Galerija Likovni susret
Novi Sad, Grupa »Jun«, Galerija Radničkog univerziteta
Ečka, 14. izložba Umetničke kolonije, Savremena galerija
1970. Beograd, Novoprimljeni članovi ULUS-a, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, ULUS '70, Galerija ULUS-a
Beograd, 11. oktobarski salon, Izložbeni paviljon u Masarikovoj
Ečka, 15. izložba Umetničke kolonije, Galerija Umetničke kolonije
Subotica, 9. likovni susret, Galerija Likovni susret
1971. Beograd, ULUS '71, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Skulptura u slobodnom prostoru, Pionirski park
Beograd, 12. oktobarski salon, Paviljon u Masarikovoj
Tuzla, Jugoslovenski portret, Galerija portreta
Ečka, 16. izložba likovne kolonije, Savremena galerija
1972. Beograd, ULUS '72, Galerija ULUS-a
Novi Beograd, Majska izložba, Galerija Radnički univerzitet
1973. Beograd, ULUS '73, Galerija ULUS-a
Beograd, Beogradska skulptura '72, Likovna galerija Kulturnog centra Beograda
Novi Beograd, Majska izložba, Galerija Radničkog univerziteta
Ljubljana, Maribor, Kopar, Rastava likovnih umetnikov Beograda
Subotica, Sombor, Bačka Topola, Smederevo, Izložba Fonda za unapređenje likovnog stvaralaštva
1974. Beograd, ULUS '74, Izložbeni paviljon u Masarikovoj
Beograd, 15. oktobarski salon, Izložbeni paviljon u Masarikovoj
Beograd, Izložba grupe Deset plus, Galerija '73
Ečka, Subotica, Sombor, Izložba grupe Deset plus
1975. Beograd, Likovno stvaralaštvo u SR Srbiji 1975, Galerija Kulturnog centra Beograda
Beograd, Prostor '75, Blok 45 na Novom Beogradu
Beograd, Oružane snage i opštenarodna odbrana u delima likovnih umetnika Jugoslavije, Dom JNA
Beograd, Trideset godina likovnog stvaralaštva u SR Srbiji, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Novi Beograd, Likovno stvaralaštvo nekadašnjih stanovnika Studentskog grada, Galerija Studentskog kulturnog centra
Tuzla, Jugoslovenski portret, Galerija portreta
Banja Luka, Sedmi jesenji salon i prvi internacionalni sajam likovnih umetnosti, Moderna galerija
Novi Sad, Izložba grupe Deset plus, Galerija RU »Radivoj Ćirpanov«
1976. Beograd, ULUS '76, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Mlađi vajari I, Salon Muzeja savremene umetnosti
Beograd, 17. oktobarski salon, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, NOB u delima likovnih umetnika Jugoslavije, Dom JNA
Beograd, Trideset godina ULUS-a, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
1977. Beograd, Aktuelnost u srpskoj likovnoj umetnosti, Umetnički paviljon Cvijeta Zuzorić«
Novi Beograd, Grupna izložba skulpture, Galerija 45
1978. Beograd, Kragujevac, Niš, ULUS '78, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Crtež i sitna plastika, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Konkurs po pozivu za spomenik Nadežde Petrović, Paviljon u Masarikovoj
Beograd, 19. oktobarski salon, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Smederevska Palanka, Izložba dela likovnih umetnika Bloka 45, Galerija fabrike »Goša«
1979. Beograd, ULUS '79, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Konkurs po pozivu za spomenik M. Milankoviću, SANU
Tuzla, Jugoslovenski portret, Galerija portret
Prag, Bratislava, Iz zbirke Doma JNA u Beogradu
1980. Beograd, ULUS '80, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, 21. oktobarski salon, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Aranđelovac, Beograd, Recentna ostvarenja učesnika Internacionalnog simpozijuma skulpture »Beli Venčac« 1966—1980.
1981. Beograd, Zagreb, Novija ostvarenja učesnika Internacionalnog simpozijuma »Beli Venčac«
Beograd, 22. oktobarski salon, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Prostor '81, prostor oko hotela Jugoslavija
Beograd, Internacionalni studio za plastiku u drvetu — Prilep, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Zemun, Izložba skulpture, Galerija Scene
Pančevo, Pančevačka izložba jugoslovenske skulpture
1982. Beograd, Prostor '82, prostor oko hotela »Interkontinental«
Beograd, Smotra klokotrističke umetnosti, prostor oko Starog sajmišta
Beograd, 23. oktobarski salon, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«
Beograd, Izložba Milutin Milanković, Galerija SANU
1983. Subotica, Jugoslovenska izložba Likovnog susreta, Narodni muzej
Beograd, Deset godina Fonda za unapređenje likovnog stvaralaštva, Umetnički paviljon »Cvijeta Zuzorić«

SIMPOZIJUMI

1969. Aranđelovac, Simpozijum »Beli Venčac«
1977. Prilep, Međunarodni studio za skulpturu u drvetu
1979. Danilovgrad, Internacionalni simpozijum za skulpturu
1980. Aranđelovac, Internacionalni simpozijum »Beli Venac«

NAGRADE:

1969. Nagrada za skulpturu iz Fonda vajara Ilije Kolarevića
1970. Nagrada za skulpturu ALU na Oktobarskom salonu
1971. Specijalno priznanje žirija na 2. izložbi jugoslovenskog portreta u Tuzli
1974. Nagrada za skulpturu Livnice umetnina »Plastika« na Oktobarskom salonu

IZVEDENA DELA

Fakultet likovnih umetnosti, Beograd
Aleja Velikana, Zrenjanin
Fond za unapređenje likovnog stvaralaštva mladih, Beograd
Dom JNA, Beograd
Medecinski centar, Kragujevac
Narodni muzej, Prilep
Moderna galerija, Vela Luka
Park skulpture, Danilovgrad
Medecinski centar, Zaječar
Privatne zbirke

IZLOŽENI RADOVI

1. Portret J. Perovića, 1972, bronza, 40 x 30 x 20
2. Portret Mss. Blackbourn, 1972, bojeni poliester, 54 x 30 x 24
3. Reljef, 1972, bojeni poliester, 215 x 100
4. Kompozicija (Majka i dete), 1973, kamen, 50 x 40 x 34
5. Torzo, 1973, drvo, 40 x 30 x 20
6. Polufigura, 1974, bojeni poliester, 100 x 40 x 30
7. Rađanje ptice, 1975, liveni kamen, 55 x 27 x 24
8. Portret V. Komareckog, 1976, bronza, 58 x 35 x 21
9. Glava (V. K.), 1976, patinirani gips, 55 x 35 x 23
10. Kraljevski par, 1977, drvo, (130 x 50 x 30) x 2
11. Velika glava, 1977, drvo, 125 x 40 x 30
12. Portret Save, 1978, bronza, 50 x 35 x 30
13. Nadežda Petrović, 1978, bronza, 75 x 30 x 20
14. Figura u prostoru (N. P.), 1978, bronza, 70 x 35 x 20
15. Dinarci-diptih, 1979, bronza, (50 x 22) x 2
16. Portret Milutina Milankovića, 1980, bronza, 70 x 40 x 30
17. Trojstvo, 1981, kamen, 290 x 140 x 100, (fotografija)
18. Ptica I, 1981, kamen, 50 x 35 x 33
19. Ptica II, 1982, kamen, 46 x 34 x 32
20. Bela ptica, 1982, zidani materijal, 150 x 102 x 96
21. Portret glumca, 1982, bronza, 65 x 38 x 35
22. Portret Milice, 1982, kamen, 20 x 17 x 13

BIBLIOGRAFIJA
(Izbor)

Pavle Vasić: Prodor mladih, Politika, 12. juli 1969.

Pavle Vasić: Aprilske izložbe, Politika, 29. april 1972.

Sreto Bošnjak: Između psihologije i ekspresije, Književne novine, Beograd 1. maj 1972.

Leposava Milošević: Pokret kao spona između osećanja i percepcije, Student, Beograd, 9. maj 1972.

Pavle Vasić: Beogradski mladi vajari, Politika, 11. septembar 1976.

Sreto Bošnjak: Beogradski mladi vajari I, Književne novine, Beograd, 15. septembra 1976.

Pavle Vasić: Aktuelnost u srpskoj umetnosti, Politika, 16. april 1977.

Pavle Vasić: Nema čarobne formule, Politika, 24. novembar 1978.

Branimir Stanojević: Spomenik nekome ili nečemu a ne-sebi samom, Četvrti juli, Beograd, 29. januar 1980.

Mala enciklopedija — »Prosveta« na strani 279 beleži ga kao vajara: Vaja figure i portrete težeći da psihološki motiv prenese na nemirnu ekspresivnu površinu robusnih formi.